

Assignatura: Infermeria Geriàtrica

Tipus: Troncal

Codi: 242007

Crèdits: 6

Teòrics: 2

Seminaris/Laboratori: 4

Departament: Infermeria Fonamental i Medicoquirúrgica

Semestre acadèmic: 1r i 2n

Semestre curricular: 4t

Grups: M i T

Coordinadora: Misericòrdia Garcia Hernández

Professores:

A4.1 : M. Pilar Torres

C4.1 : Esperanza Ballesteros

A4.2 : Misericòrdia García

C4.2 : Misericòrdia García

Idioma: Català / Castella

Objectius:

L'Alumne serà capaç de:

- Analitzar el concepte d'ancià i la seva evolució des de la perspectiva històrica, antropològica i social.
- Reconèixer la repercussió de l'augment de població anciana en la societat actual.
- Diferenciar les característiques del procés d'envelliment en l'ésser humà, analitzant les conseqüències que té sobre l'aspecte físic, psíquic i social.
- Identificar les modificacions que es produeixen en la satisfacció de les necessitats bàsiques humanes com a conseqüència de l'envelliment.
- Recollir dades de la persona gran per realitzar la seva historia de vida.
- Reconèixer les peculiaritats de la malaltia en la gent gran i els condicionaments terapèutics i rehabilitadors.
- Prestar cures a la gent gran, tant en la promoció de la salut, com per a la prevenció, la recuperació i la rehabilitació de la malaltia.

— Diferenciar els recursos socials de la comunitat i els nivells assistencials d'atenció Gerontològica.

Temari:

UNITAT DIDÀCTICA I.- Aspectes Generals del context de la gerontologia i de l'àmbit socio-sanitari

Tema 1 : Conceptes generals: Gerontologia, geriatria, vellesa, envelliment, l'àmbit socio-sanitari.

Tema 2: Evolució demogràfica. Causes i conseqüències. Aspectes significatius dels canvis en la població.

Tema 3: Les persones grans en les diferents èpoques de la història. Aspectes antropològics relatius a la vellesa.

Tema 4: L'organització de l'atenció Gerontològica. El Model d'atenció socio-sanitària a Catalunya. Competències de les infermeres en l'atenció a la gent gran.

UNITAT DIDÀCTICA II.- El procés d'envellir

Tema 1: Teories sobre l'envelliment. Diferents tendències en l'estudi de l'envelliment humà.

Tema 2: Aspectes generals dels processos d'envellir.

Tema 3: Canvis físics.

Tema 4: Canvis psíquics.

Tema 5: Canvis socials. Jubilació.

UNITAT DIDÀCTICA III.- La persona gran sana.

Tema 1: La salut en la gent gran. El vell sa. L'envelliment saludable.

Tema 2: Característiques de les Necessitats Fonamentals (model de V.H.) de la persona gran.

UNITAT DIDÀCTICA IV.- La persona gran malalta.

Tema 1: Els processos de malaltia en la persona gran. Factors de risc més habituals en geriatria. Característiques de la simptomatologia.

Tema 2: Valoració integral de la persona gran.

Tema 3: Repercussió de la malaltia en l'entorn de la persona gran. Recursos formals i informals.

Tema 4: Principals problemes de dependència en la població gran.

Tema 5: Aspectes terapèutics: Farmacologia i rehabilitació.

Tema 6: Pèrdua i dol. Atenció en el procés de la mort.

Tema 7: Diagnòstics d'infermeria, objectius i intervencions en relació als problemes de dependència tractats.

Activitats:

- Activitat aprenentatge autònom:

Consulta i lectura crítica dels temes recomanats a les carpetes del dossier i la documentació relacionada amb cada unitat.

Preparació i presentació a l'aula per la discussió dels continguts dels temes, segons la unitat que es treballi.

- Activitat no presencial:

Realització d'una entrevista a una persona gran, on es pugui constatar la seva història de vida. Lliurament del treball o informe corresponent segons les pautes establertes a l'aula.

- Activitat presencial:

Classes magistrals.

Treballs en grup, exposició, debat i resolució dels conceptes i qüestions plantejades segons els temes de cada unitat.

Participació en els seminaris proposats al programa de l'assignatura (veure dossier electrònic)

Metodologia:

- Classes teòriques. Projectió de vídeos.
- Treballs en grup sobre diferents temes del programa.
- Seminaris i treballs individuals.
- Tutories.

Avaluació:

Per l'avaluació de l'assignatura es considerarà:

L'avaluació continuada que constarà de diferents aspectes a complimentar al llarg del curs:

- Primera part:
  - Treball individual: “ Història de Vida a una persona gran” **(10%)**
  - Participació a l'aula en els treballs de grup, cerca de documentació, lectura dels documents del dossier, que fan referència als temes de les quatre unitats de que consta el programa **(20%)**
  - Participació en els seminaris, presentació i discussió en grup, dels treballs realitzats sobre els temes específics que consten en la programació dels seminaris (consultar el dossier electrònic: seminaris) **(20%)**
- Segona part:

Prova escrita d'avaluació final de la assignatura, sobre els coneixements teòrics establerts en cada unitat, segons la documentació de lectura obligatòria i els temes treballats a classe **(50%)**.

Per aprovar l'assignatura caldrà superar les dues parts anteriorment esmentades.

Segona convocatòria:

Els alumnes que realitzin avaluació continuada i que no aprovin l'assignatura en primera convocatòria, hauran de presentar, per la segona convocatòria, la part no superada de les anteriorment esmentades per aquesta modalitat.

En el cas de no haver superat cap de les dues parts, l'alumne haurà de complimentar de nou els dos apartats proposats en aquest tipus d'avaluació.

Per l'avaluació única (consultar a la professora corresponent pel document de signatura de conformitat)

Els alumnes es comprometen a realitzar les següents activitats:

- ❖ Prova escrita que inclourà els següents continguts del programa teòric:
  - temes corresponents a les quatre unitats didàctiques.
  - Temes treballats en els seminaris (programació en el dossier electrònic).
  - Resolució d'un cas pràctic segons els paràmetres establerts en els seminaris de l'assignatura.

Els alumnes que desitgin ser avaluats per aquesta modalitat hauran de lliurar el document corresponent, durant la segona setmana de classe de l'assignatura, a la professora responsable de cada grup.

Segona convocatòria:

Els alumnes d'aquesta modalitat d'avaluació, que no superin l'assignatura en primera convocatòria, hauran de realitzar, per la segona convocatòria, una prova escrita que constarà dels mateixos requisits esmentats per la primera convocatòria d'avaluació única.

Fonts d'informació

UNITAT DIDÀCTICA I.-

Aspectes Generals del context de la gerontologia i de l'àmbit sociosanitari

Lectures obligatòries

- García M., Torres Mª P., Ballesteros E. "Enfermería Geriátrica". Serie Manuales de Enfermería. Masson Salvat 2ª edición. BCN 2000. (Cáp. 1).
- Sociedad Española de Enfermería Geriátrica y Gerontológica. "Temas de Enfermería Gerontológica". SEEGG, Logroño, 1999. (cap. 1, 5, 8)
- Fernández Ballesteros, R. "Gerontología Social. Una introducción" Pirámide. Madrid. 2000. pp.:31- 43 (en dossier).
- Textos i documents seleccionats inclosos en la "UNITAT 1" del dossier electrònic.

Documentació a consultar

www.idescat.es

www.INE.es

www.bcn.es/estadistica

www.mtas.es Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales

www.seq-social.es/imserso/index.htm Instituto de migraciones y Servicios Sociales

www.imsersomayores.csic.es

www.ced.uab.es/jperez

www.seegg.org (Sociedad Española de Enfermería Geronto-Geriátrica)

www.segg.es (Sociedad Española de Geriatria y Gerontología)

www.un.org/spanish/envejecimiento Asamblea Mundial del envejecimiento. Madrid 2002

UNITAT DIDÀCTICA II. - El procés d'envellir

Lectures obligatòries

- Enfermería Geriátrica. Serie Manuales de Enfermería. Masson Salvat 2ª edición. BCN 2000. (cap2).
- "Enfermería del anciano". Enfermería S 21. Paradigma. www.enfermeria21.org (pp: 72-93).
- Textos i documents seleccionats i inclosos en la "UNITAT 2" del dossier electrònic i del servei de fotocòpies.
- Articles: Historia de vida (dossier electrònic).

Documentació a consultar

- Temas de Enfermería Gerontológica. Sociedad Española de Enfermería Geriátrica y Gerontológica. www.seegg.org

- Bazo, M.T. "La ancianidad del futuro" SG Editores 1992.
- Instituto Nacional de la Seguridad Social: Prestaciones de Jubilación (Delegación territorial SS).
- www.mtas.es
- www.mataf.net/profesionales/01pro.html

UNITAT DIDÀCTICA III.- La persona gran sana.

Lectures obligatòries

- Temas de Enfermería Gerontológica. Sociedad Española de Enfermería Geriátrica y Gerontológica. www.seegg.org
- "Enfermería del anciano". Enfermería S 21. Paradigma. www.enfermeria21.org (pp: 105-168).

Documentació a consultar

- Enfermería Geriátrica. Serie Manuales de Enfermería. Masson Salvat 2ª edición. BCN 2000. (cap2).
- Generalitat de Catalunya. Llibre blanc. Consens sobre les activitats preventives a l'edat adulta dins l'atenció primària. (dossier electrònic)
- Carpeta UNITAT III.

Bibliografia recomanada

- Burke&Walsh, M.B. "Enfermería Gerontológica. Cuidados integrales al adulto mayor". Harcourt Brace. 2ª edición. Madrid. 1998
- Staab, A.S.; Hodges, L.C. "Enfermería gerontológica" Interamericana Mc Graw-Hill Madrid. 1997. pp.:37-46

UNITAT DIDÀCTICA IV.- La persona gran malalta.

Lectures obligatòries

- Enfermería Geriátrica Serie manuales de Enfermería. Masson-Salvat.
- Pla de salut de Catalunya.
- Temas de Enfermería Gerontológica. Sociedad Española de Enfermería Geriátrica y Gerontológica. www.seegg.org
- Staab, A.S.; Hodges, L.C. "Enfermería gerontológica" Interamericana Mc Graw-Hill Madrid. 1997.
- "Algunos Instrumentos de medida aplicables al anciano" en Carnevali - Patrick. "Enfermería Profesional" Enfermería Geriátrica. Anexo 5. Volumen II;

Documentació a consultar

- Generalitat de Catalunya. Llibre blanc de la dependència www.gencat.net
- Observatorio de personas mayores. "Las personas mayores en España" Informe 2000. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales. IMSERSO www.mtas/imserso.es

Bibliografia recomanada

- Burke&Walsh,M.B. "Enfermería Gerontológica. Cuidados integrales al adulto mayor". Harcourt Brace. 2ªedición. Madrid.1998
- Rodriguez Cabrero, G.; Montserrat,J. "Modelo de atención sociosanitaria. Una aproximación a los costes de la dependencia" Ministerio de trabajo y asuntos sociales. IMSERSO. 2002.
- Ribera, J.M.; Veiga,F.; Torrijos,M. "Enfermería Gerátrica" Idepsa.Madrid 1991.
- Rogers-Seidl, F.F. "Planes de cuidados en enfermería Geriátrica" Masson-Salvat Enfermería. BCN. 1995
- Kaschak,D; Jakovac, D. "Planes de cuidados en Geriatria" Mosby-Doyma BCN 1994
- McCloskey,J.; Bulechek, GM. "Clasificación de Intervenciones de Enfermería (CIE). Nursing Interventions Classification (NIC) 3ª edición. Harcourt, Madrid 2001.